

værende Embede som Direktør for Handelen skal inddrages, samt at Salget af Produkterne og Købet af de Varer, der udsendes til Grønland, skulle indordnes under en særlig Ledelse. Det er nævnt i § 23, og i § 24 siges der videre, at en handelskyndig Mand skal ansættes som Handelens Chef. I § 23 ere to Ting, nemlig Handelsomsætningen ved Kolonierne i Grønland og Besejlingen af de grønlandske Kolonier, undtagne fra den handelskyndige Chefs Ledelse og lagte ind under den administrerende Direktør. Hvorfor det „foreløbig“, som det hedder, skal ind under den administrerende Direktør, kan jeg vanskeligt faa Øje paa. Det forekommer mig, at den Adskillelse, man tilsigter, burde fuldbyrdes paa dette Omraade, saa at disse vigtige Forhold, Handelsomsætningen ved Kolonierne og Besejling af de grønlandske Kolonier, naturligt vilde være at lægge ind under den handelskyndige Chef og ikke vedbleve at være underlagte den administrerende Direktør, der formentlig kun burde have Administrationen under sig og staa som den danske Regerings Tillidsmand, der optraadte paa den danske Regerings Vegne. Der har jo lydt stærke og vistnok meget berettigede Klager over de uheldige Forhold, der bestode ved Opkøbet af de grønlandske Produkter og ved Salget af det, der indførtes fra Danmark. Disse berettigede Klager imødekommer man jo ikke, naar man lader Forholdet blive omtrent saadan, som det hidtil har været, naar man vedbliver at beholde denne Sammenblanding af Administrations- og Handelsforhold i Grønland. En fuldstændig Adskillelse var ganske sikkert det rette og det, der hidtil har været krævet som den bedste og fornuftigste Løsning. Men her gøres Skridtet kun halvt, og jeg maa meget beklage den Halvhed, der præger dette Forslag ligesom desværre adskilligt andet af den Optraeden, vor Regering udviser i forskellige Forhold. Det forekommer mig, at denne Halvhed ikke er nødvendig. Ved dette Spørgsmaal kunde man sikkert godt være gaaet til en fuldstændig Adskillelse og have indhentet de fornødne Oplysninger, saa at Regeringen kunde have gjort Skridtet fuldt ud i Stedet for at indskrænke dette Forslag til nærmest at være en midlertidig Foranstaltning.

I Løbet af 5 Aar skal Handelens Chef skaffe Plan til en fremtidig Ordning af Handelen, af Besejlingsforholdene o. s. v. Men hvorfor skal det nu vente i 5 Aar? Mon ikke det skulde være muligt allerede

nu eller dog i en nær Fremtid at tilvejebringe Planer om disse Forholds Ordning, saaledes at Sagen i sin Helhed kunde være gennemført nu i Stedet for, at man gør et halvt Skridt og saa igen sejler videre saa nogenlunde under den samme Fane, som vi hidtil have gjort. Det er jo en gammel Anskuelse, at Danmark burde være med til at støtte og ophjælpe Grønland. Gennem mange, mange Aar har man stadig beskæftiget sig med Tanken om at finde Former og Udveje til at komme Grønland til Hjælp og støtte den grønlandske Befolkning. Af Bemærkningerne til Lovforslaget fremgaar det jo, at man fra den danske Stats Side i nogle Aar indtil 1750 gav et aarligt Tilskud af 5,000 Rdlr. til en Jacob Severin, der den Gang drev Handelen. Man har altsaa allerede saa tidligt anerkendt det naturlige i, at den danske Stat støttede Grønlænderne og ydede Hjælp for at freimøde Handels- og Erhvervsforholdene deroppe. Af Bemærkningerne fremgaar det endvidere, at man ogsaa paa forskellig anden Maade senere har øvet en Virksomhed eller forsøgt at øve en Virksomhed for at komme den grønlandske Befolkning til Hjælp. I 1782 paalægges det saaledes Handelens Betjente at paase, at der ikke sker Grønlænderne Uret eller Overlast. Nu tror jeg ikke, at denne Bestemmelse har haft megen Værdi for Grønlænderne, men det viser dog, at der paa det Tidspunkt har været en Tendens i den Retning, som vi fremdeles have ønsket, og som vi endnu ikke ere komne til en endelig Lovgivning om. I 1782 siges det, at man skal have Opmærksomheden henvendt paa Dygtiggørelsen af Drengbørn, idet det hedder, at Købmanden skal ophjælpe Erhvervet og vaage over, at de grønlandske Drengbørn opdrages til at blive gode Kajakfangere. Det var altsaa allerede i 1782, at man var opmærksom paa dette Forhold, men endnu i 1908 er der ikke gjort andet, end at man har overladt denne Sag til Købmanden, og det forekommer mig, at det er en Mangel ved det foreliggende Lovforslag, at der ikke siges noget som helst i den Retning og ikke forsøges foretaget noget for at dygtiggøre Befolkningen og at ophjælpe Erhvervet paa dette vigtige Omraade. Vi skyldte ganske sikkert Grønlænderne at gøre for dem, hvad vi ere i Stand til fra den danske Stats Side.

Den grønlandske Handel har jo i tidligere Tid givet et ikke ubetydeligt Overskud, som er gaaet ind i den danske Statskasse. I Aarene 1790—1806 og i